

W. Oort

De Grauwe vliegenvanger

Nog altijd heb ik onvergetelijke herinneringen aan mijn jongenstijd, die ik in één van de heerlijkste parken van onze goede stad Deventer, nl. het Nieuwe Plantsoen bij de watertoren, heb doorgebracht. Tegenwoordig is dit park in zijn geheel toegankelijk, doch vroeger waren enkele hektaren ervan verboden terrein. Doordat mijn vader aan het Waterleidingbedrijf was verbonden, hadden wij echter het voorrecht, die paar hektare als 'privé bezit' te kunnen beschouwen. Omringd door de natuur beleefden wij kinderen daar in de dertiger jaren allerlei wonderen, al naar het seizoen ze aanbracht. Hoe mooi waren de vroege mei-ochtenden! Als het rosse licht van de opkomende zon door de sparrekruiden prikte, leek de hemel zich te openen en zong er een machtig vogelkoor.

Van vogels wist ik toen nog weinig af. Maar op een goede morgen was er een vogeltje in onze tuin verschenen dat eigenlijk meer door zijn gedrag dan door zijn kleuren de aandacht op zich vestigde. Rechtopgezeten had hij de punt van de daklijst van onze schuur tot uitkijkpost gekozen en vandaar uit maakte hij kleine en vooral grillige vluchtjes. Want dat is hét kenmerk van deze Vliegenvanger. Zijn naam dankt hij echter niet alleen aan het feit dat hij alleen maar vliegen vangt.

Minutenlang kan hij doodstil zitten en dan is niet te zien of hij slaapt of waakt. Maar

ben zijn kraaloogjes al het één of ander insect ontdekt dat dan plotseling door de vogel achterna gezeten wordt en zich daarbij van zijn aanvaller tracht te ontdoen door de meest grillige wendingen te maken. Onze Vliegenvanger volgt hem daarbij zoveel mogelijk - met of zonder succes - om dan weer op zijn uitgangspunt terug te keren. Daarbij laat hij een kort 'tsie-tsie' horen, want de zang heeft verder niet veel te betekenen.

Hij is eenvoudig getekend, grijsbruin van vleugels en staart, en heeft een lichte borst die voorzien is van fijne lengtestreepjes. Wat grootte betreft, lijkt hij op een slanke mus.

Een nis in de voorgevel van de schuur werd door het paar, want zij was inmiddels ook gearriveerd, spoedig tot nestplaats gekozen. In enkele dagen was het nestje gereed; het bestond uit fijne vezeltjes en was van binnen zacht gevoerd. Van hieruit had het wijfje, als het op het nest zat, een mooi uitzicht over onze tuin en de struiken om ons huis. Een enkele keer beklom ik het zoldertje wel eens heel voorzichtig en dan was het verwonderlijk, dat - terwijl ik door een kiertje van enkele mm keek - het vogeltje mij onmiddellijk bemerkte.

Aardig was het toen de jongen waren uitgevlogen en de gehele Vliegenvangerfamilie zich op de nok van het dak had verzameld of door de takken van de bomen scharrelde. Dat gaf een leven van belang en de ouders moesten af en aan vliegen om hun kroost van voedsel te voorzien. Geleidelijk vlogen de jongen zelf ook rond. In de loop van augustus was de hele schare plotseling naar het zuiden verdwenen. Maar het volgende jaar kwamen de ouders weer terug want de Grauwe vliegenvanger is zeer trouw aan de broedplaats.

Tekening: M. J. Ch. Kolvoort

Adres van de schrijver: